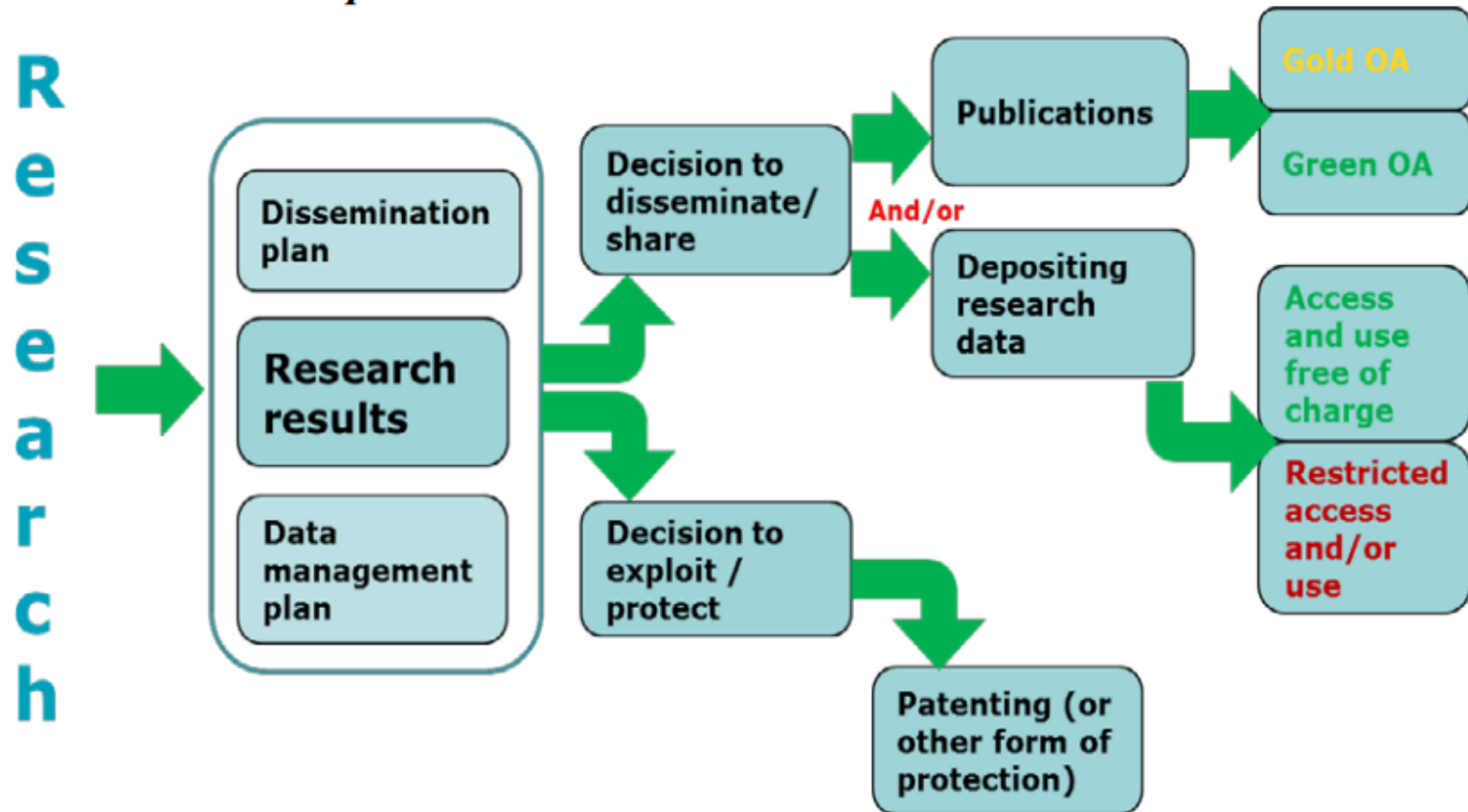

Com afecten als investigadors i als centres de recerca les noves polítiques d'accés obert del programa Horizon 2020?

Ignasi Labastida i Juan
Oficina de Difusió del Coneixement
CRAI Universitat de Barcelona

Conferència a la Institució CERCA
Barcelona, 9 d'octubre de 2014

Horizon 2020

Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

Publicacions

Els beneficiaris han de garantir l'accés obert dels resultats mitjançant:

- La publicació en revistes d'accés obert, en revistes d'accés restringit per subscripció o pagament que ofereixin opcions d'accés obert individualitzades. Els costos de publicació poden ser reemborsats, incloses les publicacions fetes després de la finalització oficial del projecte. Un cop publicat cal dipositar-ne una còpia en un repositori
- L'autoarxivament del manuscrit corregit en un repositori oferint accés al públic en un termini no superior als 6 o 12 mesos després de la publicació a la revista

Publicacions

- Revistes d'accés obert
- Revistes que ofereixen opcions d'accés obert individualitzades
- Dipòsit en un repositori
- Accés al públic en un termini no superior a 12 mesos després de la publicació a la revista

Què és una revista d'accés obert?

- Accés gratuït per llegir-la?
- Reutilització ?
- Pagar per publicar-hi ?
- Revisió per parells ?
- Qualitat ?

L'accés obert

... entenem com a *open access* la disponibilitat gratuïta a la xarxa, permetent-ne a qualsevol usuari la lectura, la descàrrega, la còpia, la distribució, la impressió, la cerca o l'ús per a qualsevol propòsit legal, sense cap mena de barrera econòmica, legal o tècnica ...

Manifest de Budapest, febrer de 2002

Una estratègia: ruta daurada

Calen els mitjans per llançar una nova generació de revistes i ajudar les actuals per fer la transició cap a l'accés obert: revistes que no invoquin els drets de propietat intel·lectual per restringir l'accés i l'ús dels materials publicats. En canvi, empraran aquests drets i altres eines per assegurar un accés lliure i permanent a tots els articles publicats.

Com que el preu és una barrera, aquestes noves revistes no cobraran ni per subscripció ni per accedir-hi i cercaran altres mètodes per cobrir-ne les despeses. Hi ha alternatives per percebre fons, de fundacions i de governs que financen la recerca, d'universitats i de laboratoris que tenen investigadors, ... No cal afavorir una solució, cal cercar alternatives creatives.

Manifest de Budapest, febrer de 2002

Una contribució d'accés obert és aquella on

L'autor (o els autors) i els qui retenen els drets sobre la contribució han de concedir a tots els usuaris el dret a l'accés lliure de forma irrevocable en l'àmbit mundial, amb llicència per copiar, usar, difondre, transmetre i exposar els treballs públicament, i també per elaborar i distribuir els treballs que se'n derivin, en qualsevol mitjà digital i amb qualsevol propòsit responsable, a canvi del compromís d'esmentar-ne com cal l'autoria (les normes de la comunitat dictaran els mecanismes per fer complir adequadament l'ús de l'atribució i de la responsabilitat dels treballs publicats tal com es fa en l'actualitat), com també el dret a fer còpies impreses en poca quantitat i per a ús personal

Declaració de Berlín, octubre de 2003

Per tant, una revista d'accés obert

- Accés gratuït per llegir, sense pagaments ni subscripcions
- Models de negocis diversos, un d'ells pagar per publicar-hi
- Se'n permet la reutilització mitjançant una llicència
- Idealment la llicència és la de Reconeixement de Creative Commons (CC BY)

Models híbrids

- Revistes d'accés restringit mitjançant pagament o subscripció
- Pagament per oferir accés obert immediat
- Normalment, se'n permet la reutilització mitjançant una llicència
- Varietat de llicències de Creative Commons, de vegades lligades al preu per obrir-ne l'accés
- Hauria de repercutir en el preu de les subscripcions

Les revistes d'accés obert i l'Horizon 2020

- Qualsevol revista d'accés obert
- Qualsevol revista d'accés restringit que ofereixi el model híbrid
- Pagament per publicar en accés obert o en model híbrid
- Cal dipositar-ne una còpia en un repositori

Una altra estratègia: ruta verda

Cal ajuda i eines per dipositar els articles revisats en arxius digitals oberts. Quan aquests arxius s'ajustin als estàndards creats per l'OAI, llavors els motors de cerca i altres eines podran tractar els arxius separats com un. I així els usuaris no necessitaran conèixer l'existència dels articles ni saber on poder localitzar-los per poder accedir als continguts

Manifest de Budapest, febrer de 2002

L'autoarxiu i els repositoris

- Arxiu d'una còpia dels articles revisats i publicats
- Versió enviada, acceptada o publicada
- Accés gratuït, embargat o restringit
- Metadades descriptives estàndard
- Connexió entre repositoris mitjançant un protocol estàndard
- Institucionals, temàtics i recol·lectors

Consultar RECERCAT

- ▶ Per comunitats i col·leccions
- ▶ Per data
- ▶ Per autors
- ▶ Per títols
- ▶ Per matèries

Estadístiques

- ▶ Tot RECERCAT

El meu RECERCAT

- ▶ Entrar
- ▶ Alertes per correu-e

- ▶ Directori d'altres repositoris
- ▶ Novetats

Més de 50.000 documents, d'aquests:

- ▶ 19.831 articles
- ▶ 13.827 treballs d'investigació/fi de màster
- ▶ 7.935 treballs/projectes fi de carrera
- ▶ 7.247 ponències de congressos

Participants

Universitat de Barcelona
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat Politècnica de Catalunya
Universitat Pompeu Fabra
Universitat de Girona
Universitat de Lleida
Universitat Rovira i Virgili
Universitat Oberta de Catalunya
Universitat Ramon Llull
Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya
Universitat Internacional de Catalunya
Universitat Abat Oliba CEU
Generalitat de Catalunya
Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca
Centres de Recerca de Catalunya (CERCA)
Escola Superior de Música de Catalunya
Institucions culturals
Organismes i activitats interuniversitàries

PARTICIPATE
DEPOSIT, JOIN

SEARCH
PUBLICATIONS, DATA, PROJECTS

STATISTICS
OA, PROJECTS, TOPICS

SUPPORT
FAQ, HELPDESK, GUIDES

OPEN ACCESS
IN EUROPE

Repositories ▾

[More search options](#)

Researchers

- > Deposit publications & data
- > Link research to funder/project
- > Download author's guide for OA

Data Providers

- > Register & validate content
- > Get guidelines for interoperability
- > Enrich repository content

Research Managers

- > Learn about EC & national policies
- > Create project reports
- > Get statistical information

Funding Agencies

- > Learn how to embrace OA
- > Participate in OpenAIRE
- > Find aggregated statistics

A tenir en compte

- Qui diposita al repositori?
- Què s'hi ha de dipositar?
- Què s'hi pot dipositar?
- Quan s'hi ha de dipositar?

Polítiques i cessió dels drets d'explotació (copyright)

Política per a les publicacions

Mandat en dos passos

- Dipositar en un repositori una còpia de la versió publicada o acceptada tan aviat com sigui possible i com a màxim un cop publicada en la revista.
- Oferir accés al públic a aquesta còpia en un termini no superior a 6 mesos després de la publicació i, en el cas de ciències socials i humanitats, no més enllà de 12 mesos.

Es recomana retenir els drets d'explotació, quan sigui possible, i utilitzar la llicència CC BY quan es pugui.

L'autoarxiu i l'Horizon 2020

- Publicacions revisades per parells
- Versió revisada de l'autor o publicada
- Dipòsit immediat després de la publicació
- Accés al públic en un termini no superior a 6 o 12 mesos, segons la disciplina

Clàusula 29.2

Each beneficiary must ensure open access (free of charge online access for any user) to all peer-reviewed scientific publications relating to its results. In particular, it must:

(a) as soon as possible and at the latest on publication, deposit a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication in a repository for scientific publications;

Moreover, the beneficiary must aim to deposit at the same time the research data needed to validate the results presented in the deposited scientific publications.

(b) ensure open access to the deposited publication — via the repository — at the latest:

(i) on publication, if an electronic version is available for free via the publisher, or

(ii) within six months of publication (twelve months for publications in the social sciences and humanities) in any other case.

Clàusula 29.2

(c) ensure open access — via the repository — to the bibliographic metadata that identify the deposited publication.

The bibliographic metadata must be in a standard format and must include all of the following:

- the terms ["European Union (EU)" and "Horizon 2020"] ["Euratom" and Euratom research and training programme 2014-2018"];*
- the name of the action, acronym and grant number;*
- the publication date, and length of embargo period if applicable, and*
- a persistent identifier.*

Aquesta política és nova?

Situació en el 7e Programa Marc

Agost 2008: Pilot d'accés obert

Restringit a set àrees: *energy, environment, health, information and communication technologies [només cognitive systems, interaction, and robotics], research infrastructures [només e-infrastructures], science in society, i socioeconomic sciences and humanities*

Dipòsit dels articles revisats en un repositori

Fer el possible per oferir-los en accés obert en sis o dotze mesos

Pagament d'APC en publicacions d'accés obert.

Special clause 39

In addition to Article II.30.4, beneficiaries shall deposit an electronic copy of the published version or the final manuscript accepted for publication of a scientific publication relating to foreground published before or after the final report in an institutional or subject-based repository at the moment of publication.

Beneficiaries are required to make their best efforts to ensure that this electronic copy becomes freely and electronically available to anyone through this repository:

- immediately if the scientific publication is published "open access", i.e. if an electronic version is also available free of charge via the publisher,*
- within [X] months of publication.*

Resultat del Pilot

2009 Projecte OpenAIRE / 2011 Projecte OpenAIRE+

73.722 Publicacions:

36.925 accés obert, 1.,675 accés restringit i 124 embargades

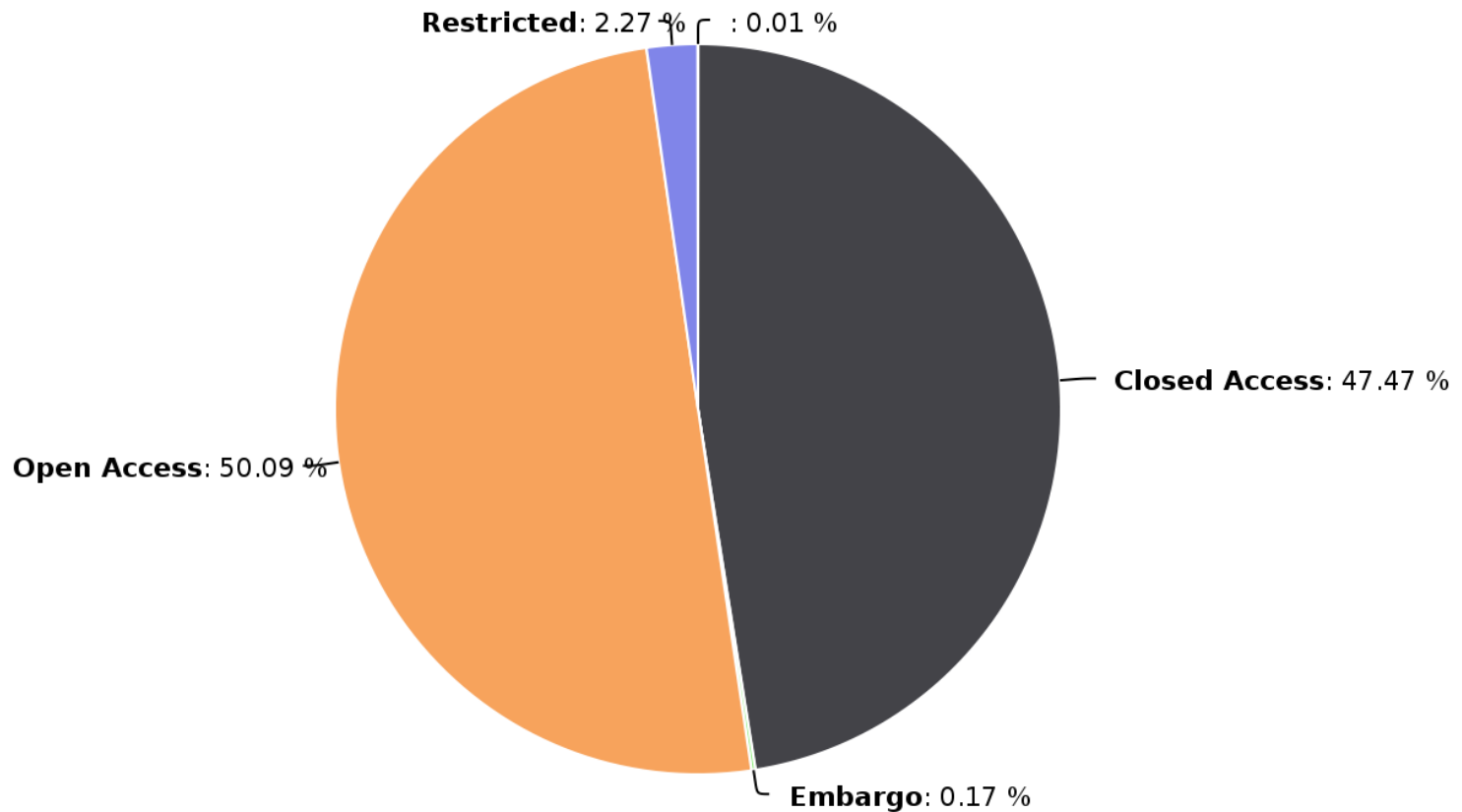
Amb la clàusula 39

9.632 publicacions / 5.011 en accés obert

[Dades del juny de 2014]

Resultat del Pilot

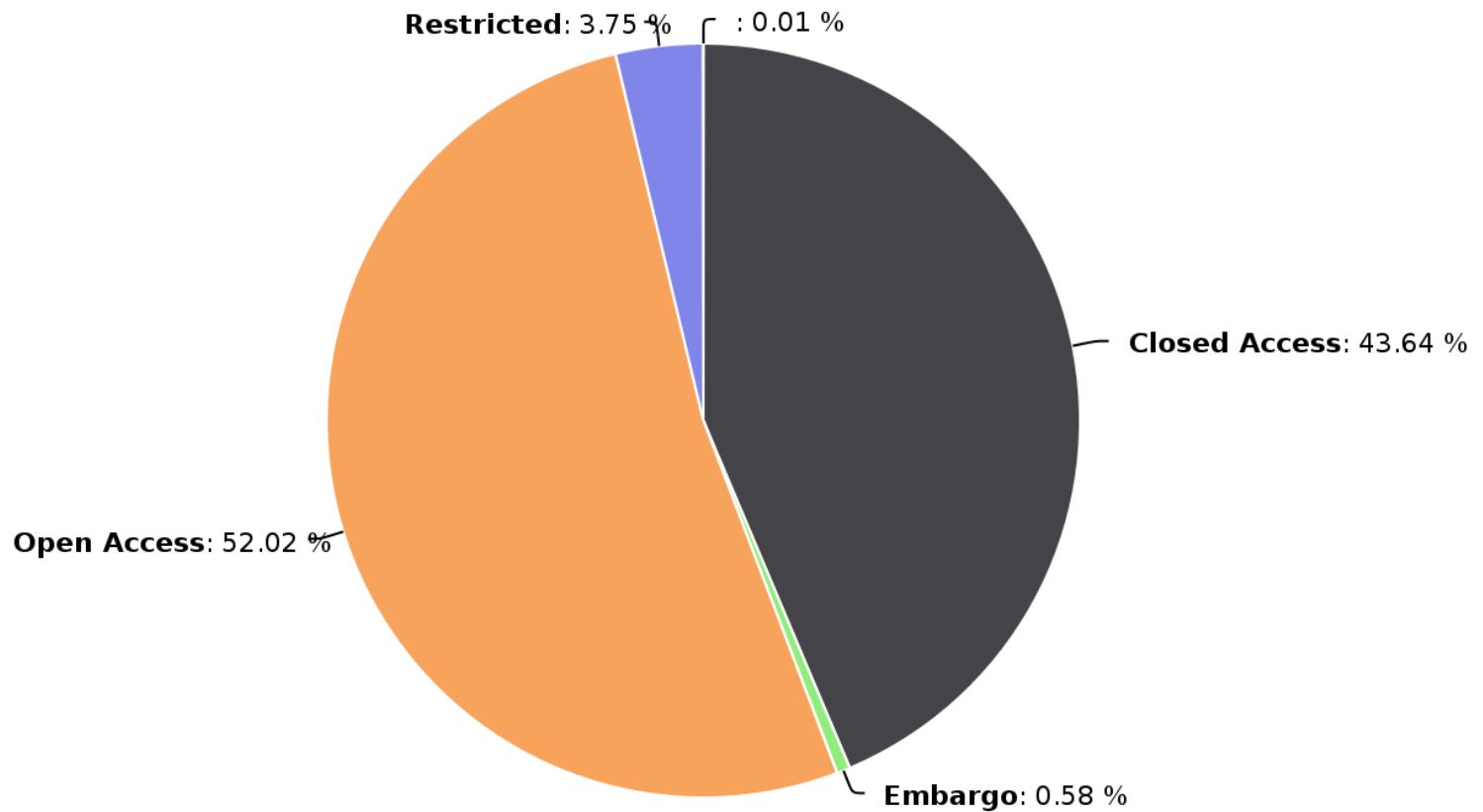
FP7 publications breakdown by access mode

Font: <http://www.openaire.eu/>
Juny 2014

Resultat del Pilot

Publications of FP7 projects with SC39 breakdown per access mode

Font: <http://www.openaire.eu/>
Juny 2014

La novetat: Les dades de recerca

Dades de la recerca

Pilot restringit a:

- Future and Emerging Technologies
- Research infrastructures – part e-Infrastructures
- Leadership in enabling and industrial technologies – Information and Communication Technologies
- Societal Challenge: 'Secure, Clean and Efficient Energy' – part Smart cities and communities
- Societal Challenge: 'Climate Action, Environment, Resource Efficiency and Raw materials' – except raw materials
- Societal Challenge: 'Europe in a changing world – inclusive, innovative and reflective Societies'
- Science with and for Society

Dades de la recerca: excepcions

- Incompatibilitat amb l'obligació de protegir els resultats si poden ser explotats comercialment o industrialment
- Incompatibilitat amb temes de confidencialitat o de seguretat
- Incompatibilitat amb regulacions sobre dades personals
- Pot posar en perill el principal objectiu del projecte
- No es generaran o recolliran dades
- Si hi ha altres raons legítimes

Dades de la recerca

- Dades i metadades associades necessàries per validar els resultats publicats
- Altres dades i metadades associades especificades en el pla de gestió de dades

Pla de gestió de dades:

- Lliurament en els sis primers mesos

Mandat en dos passos: dipositar les dades en un repositori i facilitar-ne la reutilització mitjançant llicències (CC BY/CC0)

Costos elegibles per a la implementació del pilot

Pla de gestió de dades

- Quines dades es generaran o recolliran?
- Quins estàndards es faran servir?
- Quina difusió se'n farà?
- Es podran reutilitzar?
- Com es conservaran i es preservaran?

Clàusula 29.3

Regarding the digital research data generated in the action ('data'), the beneficiaries must:

(a) deposit in a research data repository and take measures to make it possible for third parties to access, mine, exploit, reproduce and disseminate — free of charge for any user — the following:

(i) the data, including associated metadata, needed to validate the results presented in scientific publications as soon as possible;

(ii) other data, including associated metadata, as specified and within the deadlines laid down in the data management plan (see Annex I);

(b) provide information — via the repository — about tools and instruments at the disposal of the beneficiaries and necessary for validating the results (and — where possible — provide the tools and instruments themselves).

Clàusula 29.3

This does not change the obligation to protect results in Article 27, the confidentiality obligations in Article 36, the security obligations in Article 37 or the obligations to protect personal data in Article 39, all of which still apply.

As an exception, the beneficiaries do not have to ensure open access to specific parts of their research data if the achievement of the action's main objective, as described in Annex I, would be jeopardised by making those specific parts of the research data openly accessible. In this case, the data management plan must contain the reasons for not giving access.

Universitat de Barcelona

www.ub.edu/odc

@ODC_UB

odc@ub.edu

Ignasi Labastida i Juan

@ignasi

ilabastida@ub.edu

